

ZNA Cadix

Teamwork, geduld en doorzettingsvermogen maken ziekenhuis toekomstklaar

Een ziekenhuisproject moet altijd afrekenen met een lange doorlooptijd, terwijl zowel op medisch als gebruiksvlak de tijd niet blijft stilstaan. Dat noopt tot aanpassingen voor het project voltooid is en blijft nooit zonder gevolgen voor de prijsramingen en budgetbewaking. Een toegewijd en krachtadig projectteam is dan ook essentieel om de realisatie tot een goed einde te brengen, zeker wanneer het om een grootschalig nieuwbouwproject gaat als het Antwerpse ZNA Cadix.

In 2009 vonden de eerste brainstormsessies plaats rond de bouw van een nieuw ziekenhuis. Doel van de nieuwbouw was het overnemen van de activiteiten van het 'Stuivenberg'-ziekenhuis (in 1884 in gebruik genomen en revolutionair voor zijn tijd), het Erasmusziekenhuis en op termijn ook Sint-Elisabeth.

In totaal gaat het om ongeveer 65.000 m². De nieuwbouw integreert met de Antwerpse binnenstad. De ligging van de hoogbouw aan de belangrijkste noordelijke invalsweg naar het stadscentrum maakt het nieuwe ziekenhuis beeldbepalend voor Antwerpen.

Uitzonderlijke formule

Om de realisatie mogelijk te maken, werd gekozen voor een ongewone DBM-formule, met accent op 'maintenance'.

Het winnende project werd ingediend door Kairos, de vastgoedpoot van BAM. Voor de realisatie werd een tijdelijke vereniging opgericht met architectenbureau Robbrecht & Daem, VK Engineering, Interbuild Interbuild en MBG als aannemers als aannemer.

DBM was nieuw voor alle betrokken partijen. Bijzonder aan de DBM-formule is het feit dat ZNA geen bouwheer was.

Dat creëerde een heel aparte dynamiek om vanuit de doelstelling om de interne klanten maximaal te servicen, de eisen en wensen over te brengen op de projectontwikkelaar.

De 'M' in de DBM-formule staat voor het engagement m.b.t. onderhoud gedurende de 20-jarige looptijd en dwingt kwaliteit af voor alle componenten in het project. Er zijn heel veel gesprekken gevoerd tussen de Raad van Bestuur van ZNA en de bouwpromotor om budgettair bij te sturen om de gewenste kwaliteit te verzekeren. Het waren vaak moeilijke discussies maar met een uitkomst die geleid heeft tot een goed resultaat tot ieders tevredenheid.

Flexibiliteit van begin tot einde

De realisatie van het nieuwe ziekenhuis is het resultaat van een hechte samenwerking tussen een groot aantal FM-medewerkers. 'De Facilitair directeur stuurt alles aan wat de zorg ontzorgt' is hier de definitie van de afdeling. Facility Management speelde dan ook overal zijn rol: de eigenlijke bouw, alle technieken, het onderhoud voor en na de ingebruikname...

Er was een groot inlevingsvermogen nodig om als intermediair te kunnen fungeren tussen de vele gebruikersgroepen en

het beslissende panel. De expertise van elk teamlid kwam maximaal aan bod, werd gewaardeerd en zorgde voor een versterking van het team. De voorbije 5 jaar was er geen enkel verloop binnen het FM-team. Het project is ook technisch bijzonder ambitieus voor verwarming, koeling, ventilatie, bevochtiging, sanitair, elektriciteit, medische gassen, liften, sprinklerinstallatie, buizenpost, data, beeld- en telefonie.

Tijdens het realisatieproces moesten heel wat hindernissen overwonnen worden. Zo was er de uitbraak van het Corona-virus, wat een half jaar vertraging veroorzaakte door beperkte activiteit op de werf en het vertrek van heel wat arbeiders naar hun thuisland.

Er was vooropgesteld om het uniform elektronisch patiëntendossier (EPD) te veralgemenen bij de opening, maar dat werd als te risicovol bevonden m.b.t. de patiëntenveiligheid, waardoor besloten werd dit deelproject te versnellen om het voor de opening af te ronden.

De oorlog in Oekraïne veroorzaakte prijsverhogingen en tekorten aan materialen en producten.

Flexibiliteit 2.0

In maart 2022 vond de oplevering van het

gebouw plaats. Tijdens de voltooiingsfase kwam de strategische beslissing voor een fusie tussen ZNA (2004, 9 ziekenhuizen)) en GZA (3 ziekenhuizen) tot ZAS (1 april 2024). Dat was aanleiding om opnieuw verbouwingen en aanpassingen door te voeren. Zo moest een traumacenter geïnstalleerd worden (Europees genormeerd) en werden twee operatiekamers toegevoegd. Na de fusie tot ZAS ontstaat het 4^e grootste ziekenhuisnetwerk in Europa. Op 6 september 2023 kreeg het oude Stui-venbergziekenhuis te kampen met ernstige problemen die een versnelde verhuis naar het nieuwe ZNA Cadix afdwongen. In 24u moest de spoedafdeling operationeel gemaakt worden; voor het brandwondencentrum moest 48u gehaald worden. Dankzij de goede samenwerking tussen het FM-team en de bouwpartners werd ook deze uitdagende timing gehaald.

ZNA Cadix als ziekenhuis voor morgen

De 20m hoogbouw ging gepaard met heel wat technische uitdagingen zoals bv. de ventilatie (ramen kunnen niet open). Er is warmtekraftkoppeling en een BEO-veld met 50 boringen tot op 130m diepte. Het operatiekwartier is volledig digitaal uitgerust om beeld, schrift en spraak tot

Qua energie-efficiëntie zorgt een BEO-veld en WKK-installatie voor een reductie van het energieverbruik

bij de chirurg te brengen. Het maken van video-opnames voor toevoeging aan het EPD, overleg met collega's of gebruik voor opleiding, zijn slechts enkele voorbeelden. Het buizenpoststelsel is hier volledig voorbehouden aan transport van labostalen, medicatie en bloed.

Bij het uitwerken van de signalisatie ging speciale aandacht naar anderstaligen, wat resulteerde in het gebruik van veel cijfers en kleuren.

Het nieuwe ZNA Cadix is meer dan een generalistisch ziekenhuis en zet eigen accenten – o.a. naar de haven – met het brandwondencentrum en de traumakliniek.

Na drie maanden volledig operationeel te zijn, verheugt ZNA Cadix zich over meer

patiënten en een positieve omzetevolutie. Als patiënten zelf kunnen kiezen waar ze behandeld worden, kiezen ze voor een aantrekkelijke, moderne zorginstelling. Daar draagt ook de 'zorgboulevard' in de publieke ruimte van het ziekenhuis toe bij. Het is een soort winkelcentrum, dat winkels en bedrijven groepeerd die met zorg en welzijn te maken hebben, zoals de verkoop of verhuur van medische hulpmiddelen. De uitbating is in handen van privé-partners en momenteel voor 90% ingevuld.

Door Eduard Coddé

Foto's © Katrin Daems

